

ולבנה, עדותן קיימת.

נהרדעי אמרי: אפילו אחד אומר: "מנה שחור" ואחד אומר: "מנה לבן" מצטרפים לעדות אחת.

הגמרא מבארת דברי נהרדעי.

כמו מאן אמרו כן נהרדעי.

אם תאמר: כרבי יהושע בן קרחה הסובר שאם שניהם מעידים על "חיוב" מנה — מצטרפין.

אינו דומה לדין רבי יהושע בן קרחה. כי —

אימר דשמעת ליה לרבי יהושע בן קרחה אימתי אמר את דינו שמצטרפים, רק היכא דלא מכחשו אהרדי שאין העדים "מכחישים" זה את זה, העד האומר באחד בשבת, אינו אומר שבשני בשבת לא ראה עד השני, אלא, כל אחד מעיד על מה שהוא ראה, וכיון שמבין שניהם יוצא חיוב מנה, אפשר לצרף עדותן —

אבל, היכא דמכחשי אהרדי שהם מכחישין זה את זה, והעד בעל השחור אומר שהיה שחור ולא לבן, ולדבריו העד השני מוכחש, מי אמר, האם נשמע שרבי יהושע בר קרחה יסבור שמצטרפין?! הלא חילוק נכון יש בין

שתי הלכות אלו.

ומתרצינן: אלא, הוא נהרדעי דאמר כי האי תנא כמו תנא זה.

דתניא:

התנא של המשנה (נזיר כ א) אומר: מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו. אלו מעידים שנזר שנים ואלו מעידים שנזר חמש, בית שמאי אומרים: נחלקה העדות, ואין כאן נזירות. ובית הלל אומרים: יש בכלל חמש — שנים, שיהא נזיר שנים.

ובברייתא חולק רבי שמעון בן אלעזר על התנא של המשנה.

אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שתי כיתי עדים שאחת אומרת מאתים ואחת אומרת מנה, ובית שמאי מודים שלא נחלקה עדותם, הואיל שיש בכלל מאתים — מנה, על מנה אחת יש שתי כתות עדים, שאינם מכחישין זו את זו, והכחשתן היא רק על המנה השני.

על מה נחלקו? על כת אחת, ואחד מהעדים אומר מנה והשני מאתים. שבית שמאי אומרים: נחלקה עדותן, אחד מהעדים הוא שקרן, ואין כאן עדות⁽¹⁾. ובית הלל אומרים: מצרפים אותם לעדות על אותו מנה, כי יש

כשפסולותו ידוע כגון מומר עבריין וגזלן, בניגוד לכאן שאין כאן "פסול ידוע".

ב. יתכן שבית שמאי אינם סוברים את הדין של "נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטלה" בהעד הנוסף על שני עדים.

ג. כאן אינם כת אחת, היות שלא באו ביחד, ואין כאן צירוף של קרוב או פסול.

ד. ועוד סיבה שאין כאן צירוף, הואיל ואינם

1. מקשים התוס' (ד"ה ובית) על דעת בית שמאי. אם הם סוברים בכת אחת שהם מוכחשים, איך מצרפם בשתי כיתי עדות, הלא בארבעת העדים האלו ישנם מוכחשין, ואם כן יש פסול בעדים, והלא שנינו: "נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטלה".

ומתרצים כמה תירוצים.

א. "פסול" הפוסל את כל העדות הוא רק